

IESAKA

ANSIS BIRZNIĒKS,

dārznieks,
dārzu mākslas
uzņēmuma
GALANTUS
īpašnieks, dārzu
ceļojumu *gardēdis*,
ar ceļojumu
iespaidiem dalās
Instagram kontā
@galantus_gardens.

«Ja ir vēlme apceļot tieši dārzus un smelties iedvesmu, neiesaku izvēlēties silto zemju galamērķus, piemēram, Itāliju, Spāniju. Kāpēc? Piemēram, klimatiskā zona un augu palete būs nereāla Latvijas dārziem, turklāt īstie slavenie Itālijas dārzi ir klasiski, spilgti, mākslīgi, skulpturāli, pārsātināti, un cilvēkam *normālajam* šādā ainavā ir grūti iedvesmoties kam reālam savā dārzā. Tāpēc vēlos ieteikt mazāk tipiskus galamērķus, bet ar garantiju, ka tos, kuriem ir dārzs vai kurus šī tēma kaut mazliet interesē, tie šķitīs kā piedzīvojums. Katrs ir pavisam citāds, un, ja viens cilvēks apskatītu tos visus, viņš būtu pabijis deviņās dažādās pasaulēs.» aicinot uz paša iemīļotākajiem pasaules dārziem, saka Ansis. Dodamies ceļā!

9 pasaules BRĪNUMI

Ja nepiederī tiem, kam ceļojumā patīk zvilnēt baseina malā, bet tipiskie tūrisma galamērķi jau sen redzēti, vasaras atvaļinājums ir perfekts laiks, lai atklātu sev **pasauleslavenu dārzu valdzinājumu.**

Jardins d'Etretat

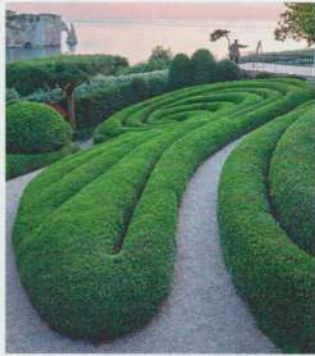
FRANCIJA

mirkliģu baudu, vienlaikus paplašinot cilvēka prāta un emocionālās atbrīvotības robežas. Dārzs ir samērā jauns, radīts pārsteidzošā ātrumā – divu gadu laikā, taču vietas vēsture glabā senus nospiedumus. Savulaik Etretā, ciematā Lamanša piekrastē, jau atradās dārzs, kurp savos plenēros devušies ievērojami mākslas dižgari, piemēram, gleznotājs Monē. Kopš tā laika šeit saglabājušies lieli koki, kas slejas virs mūsdienās radītiem

Viens no zīmīgākajiem un tendīgākajiem dārziem pasaulē. Manuprāt, īsts brīnums. To rotā cirpti augi, tas ir skulpturāls, papildināts ar mākslas objektiem – kā piedzīvojums un pastaiga mākslas galerijā. Tieši tā arī, manuprāt, šī dārza ainavu vislabāk baudīt – kā izstādi vai izrādi, kas sniedz

apjomīgiem labirintveida stādījumiem un mākslinieciskās formās cirptiem krūmiem. Tos papildina mākslas skulptūras, no kurām zīmīgākās – melnās emociju *sejas*, kas simbolizē melnās pērles. Dārzs veidots nogāzē, kas piešķir tam ainavisku unikalitāti (atšķirība starp augstāko un zemāko punktu – aptuveni 30 metru), vienlaikus arī jārēķinās ar pamatīgu kāpienu kalnā, lai dārzā vispār nokļūtu. Gluži kā saldais ēdiens – katram dārza apmeklētājam ir iespēja no kalna virsotnes ieraudzīt klinti, kas izskatās pēc okeānā iemērcta ziloņa snuķa.

NODERĪGI

Adrese:
Avenue Damilville,
76790 Étretat, France

Atvērts apskatei:
līdz 25. augustam
atvērts katru dienu
no pulksten 10 līdz
19; no 26. augusta
līdz 3. novembrim
atvērts katru dienu
no pulksten 10 līdz
18; no 4. novembra
līdz 15. decembrim
atvērts no trešdienas
līdz svētdienai no
pulksten 10 līdz 17. No
16. decembra līdz
februārim dārzs apmeklētājiem slēgts.

Ieejas maksa: līdz
28. augustam pieaugušajiem 14 eiro, pēc tam 12,50 eiro, pusaudžiem vecumā no 15 līdz 17 gadiem – 10 eiro, bērniem no 8 līdz 14 gadiem – 7,50 eiro, bērniem līdz 7 gadu vecumam – ieeja bez maksas. Bērniem vecumā no 6 līdz 13 gadiem – 5 eiro. Bērniem līdz 6 gadu vecumam ieeja bez maksas.

Vairāk informācijas:
etretatgarden.fr

dārzu ceļojumi

Château de Villandry

FRANCIJA

NODERĪGI

Adrese: 3 rue Principale 37510 Villandry, France

Atvērts apskatei: dārzs atvērts katru dienu visu dienu visa gada garumā. Pils apskatei atvērta no 10. februāra līdz 11. novembrim un no 30. novembra līdz 5. janvārim.

Ieejas maksa: tikai dārza apskate pieaugušajiem maksā 8 eiro, bērniem no 8 gadu vecuma – 5,50 eiro, bērniem līdz 8 gadiem – bez maksas.

Vairāk informācijas:
chateauvillandry.fr

Vilandrī pils ir viena no ievērojamākajām renesanses pērlēm Luāras ielejā Francijā. Tikpat slavens ir arī pils dārzs, kur atrodas pasaulē lielākais regulārais sakņaugu dārzs jeb virtuves dārziņš. Izrādās, arī Versaļas dārzā savulaik liela daļa tūkusi veltīta sakņaugu un garšaugu dārzam, taču Vilandrī ir vienīgā vieta, kur saglabāts agrākais autentiskums un apjoms. Vizuālam salīdzinājumam – ja iztēlojamies Rundāles pils dārza teritoriju, Vilandrī virtuves dārziņš vien ir sešus hektārus liels. Šeit rožu vietā aug bietes,

kāji, kāposti, bet regulārā dārza raksturīgās robežas veido formētas bumbieres un ābeles. Izveidota arī atsevišķa garšaugu un ārstniecības augu zona, kur smaržo lavandas, salvijas, rozmarīns un dilles. Turp noteikti iesaku doties tiem, kas meklē iedvesmu neparasta virtuves dārziņa izveidei. Taču virtuves dārzu ieskauj vēl vairākas citas dārza telpas, piemēram, mīlestības dārzs, saules dārzs u.c. Ļoti interesanta ir arī samērā nelielā un mājīgā pils, kurā, pateicoties līdzās esošajai nogāzei, var iekļūt pa dažādiem stāviem.

Le Jardin Plume

FRANCIJA

NODERĪGI

Adrese: 790, Rue de la Plaine, 76116 Auzouvillesur-Ray

Atvērts apskatei: 2024. gada sezonā atvērts no 8. maija līdz 13. oktobrim no trešdienas līdz svētdienai. Apskates laiki katrā dienā atšķiras, tāpēc pirms viesošanās ieteicams sekot līdzi mājaslapā.

Ieejas maksa: pieaugušajiem 10 eiro, bērniem vecumā no 6 līdz 13 gadiem – 5 eiro. Grupas dārzā tiek uzņemtas tikai ar iepriekšēju rezervāciju.

Vairāk informācijas:
lejardinplume.com

Dārzs būtībā ir nekurienes ieskaits, un gandrīz viss tajā redzamais ir rezultāts vairāk nekā 20 gadu darbam. Maģisko ainavu radījis pāris – vīrs un sieva, kuriem dārzs ir vien aizraušanās, nevis profesija. 90. gadu vidū ģimene iegādājās īpašumu ar laika zoba pamatīgi skartu māju un ābeļdārzu, kam apkārt pletās labības lauki. Nu vairāk nekā 200 gadu senās būves

ir atdzimušas, un apkārtnē prezentē senu Francijas lauku sētu. Dārza platība ir aptuveni viens hektārs, kas sadalīts vairākās mazās dārza *istabās*, bet teritorijas lielākais dārgums ir augļu dārzs. Augļu koku stādījumus apvij gadu gadiem regulāri pļautas takas, tuvāk kokiem atstājot savvaļas pļavas kvadrātus. Pavasarī pļaviņās uzzied sīpolpuķes, bet vasaras izskaņā un rudenī ieskanas patlaban tik modernais mežonīgums. Vilinoši ir arī graudzāļu labirinti, kam pateicoties dārzu dēvē arī par spalvu dārzu, vilņu formā cirpti bukšu dzīvzogi un *cottage garden* ar raksturīgo lauku šarmu, kas panākts ar smaržīgiem augiem un ziediem, ko iekārājuši tauriņi un bites.

— Jardin Agapanthe —

FRANCIJA

Tulkojumā nosaukums nozīmē *agapantu dārzs*, un tieši agapanči – pie mums Latvijā retāk sastopami sīpolaugi ar bagātīgiem, gaišziliem ziediem – vasaras vidū redzami viscaur dārza apstādījumos. Bet tas vēl nav viss... Vislabāk dārzu raksturo *Alises Brīnumzemē* piesaukšana, jo tieši pasakaini motīvi, savijoties ar antīkām vēsmām, veido šī dārza raksturu. Darbs pie ainavas pašā Normandijas sirdī sākts vien 2005. gadā – to tukšā vietā sāka veidot ainavu arhitekts Aleksandrs Tomā, vēloties radīt scenogrāfisku piedzīvojumu ar nelielu mistikas piešprici. Dārzā izveidoti daudzi sajūtu stūrīši, kuros pabūt un izbaudīt intimitāti, tajā ierīkotas akmeņiem klātas tacīņas, caur kurām plūst ūdens, cirtas augu formas mijas ar čalojošiem kritumiem, bet durvis uz maģisko paver antīki krēsli, soli, podi, skulptūras un žogu fragmenti. Savukārt, kad šķiet, ka pārsteigt nekas jau vairs nevar,

uz pastaigu var pievienoties lēkājais trusis vai vistas. Vēl šis dārzs ir īpašs ar to, ka tajā nav neviena kvadrācentimetra zāliena, bet tā vietā augsni viscaur klāj balta smiltis.

NODERĪGI

Adrese:

1, impasse Agapanthe
76850, Grigneuseville,
France

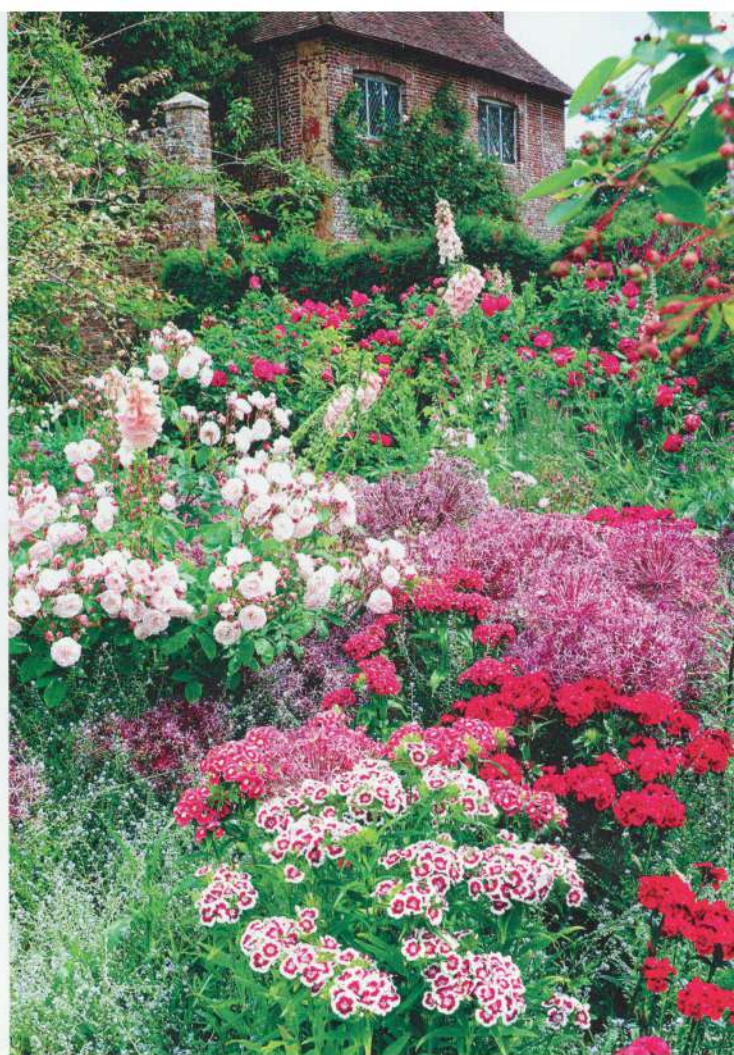
Atvērts apskatei:

2024. gada sezonā apskatei atvērts vien no 3. maija līdz 1. septembrim piektdienās, sestdienās, svētdienās un svētku dienās no pulksten 14 līdz 17. Nesteidzīgai apskatei jāieplāno 2–3 stundas.

Ieejas maksa: pieaugušajiem 12 eiro, bērniem un pusaudžiem vecumā no 6 līdz 16 gadiem – 8 eiro. Bērniem līdz 6 gadu vecumam ieeja bez maksas.

Vairāk informācijas:

jardin-agapanthe.fr

— Sissinghurst Castle Garden —

LIELBRITĀNIJA

Ja man būtu jāizvēlas tikai viens no pasaules dārziem, kurp braukt, visticamāk, tas būtu šis. Šai vietai ir gana sarežģīta vēsture, kas aizsākusies jau 14. gadsimtā, bet pagājušajā gadsimtā, nonākot gādīgās rokās, tā atdzimusi un jau gandrīz 100 gadus uzņēma apmeklētājus. Pils dārzs sastāv no fenomenāli daudzām telpām, kas kalpo

par izcilu angļu dārza piemēru un apliecinājumu – cik gan daudz dārzā iespējama mazu nostūrīšu un istabiņu! Radīt telpiskumu palīdz dzīvzogu sienas, no viduslaikiem saglabājušies mūri, arkas un citas arhitektūras formas. Sisinghērstas pils dārzā var satikt ierobežotā teritorijā meistarīgi radītu bezgalības iespaidu – zonējums samērā nelielā platībā burvīgi parāda, cik svarīgas dārzā ir skatu līnijas, to dažādība un kā aiz katra nākamā līkuma vari atklāt arvien jaunus ainavas apvēršņus. Apstādījumus papildina iespaidīgas vāzes, apsūnojuši soliņi, vārti un citi elementi. Pavasaros tur uzplaukst burvīga lazdu aleja, kam pie kājām zied krokusi, bet vasaras otrajā pusē virs apmeklētāju galvām vijas rožu pergolas. Īsts angļu dārza paraugs! Dārzu dizainers Dens Pīrsons šeit izveidojis arī mūsdienīgu akmens dārzu. Es pats labprāt pavadītu tur vēl kādu dienu.

NODERĪGI

Adrese:
Sissinghurst TN17 2AB,
Cranbrook, Kent,
United Kingdom

Atvērts apskatei:
vasaras sezonā dārzs
atvērts no pulksten
11 līdz 17.30.

Ieejas maksa:
pieaugušajiem
17 mārciņas, bērniem
un jauniešiem no 5 līdz
17 gadu vecumam –
8,50 mārciņas,
bērniem līdz 5 gadu
vecumam ieeja bez
maksas, iespējamās
ģimenes biļetes:
diviem pieauguša-
jiem un trim bērniem
vecumā no 5 līdz
17 gadiem ieeja
42,50 mārciņas; ja
pieaugušais ir viens,
cena – 25,50 mārciņas.

Vairāk informācijas:
[nationaltrust.org.uk/
visit/kent/sissinghurst-
castle-garden](http://nationaltrust.org.uk/visit/kent/sissinghurst-castle-garden)

— Newt in Somerset —

LIELBRITĀNIJA

NODERĪGI

Adrese:
A359, Hadspen, Castle
Cary BA7 7 NG, United
Kingdom

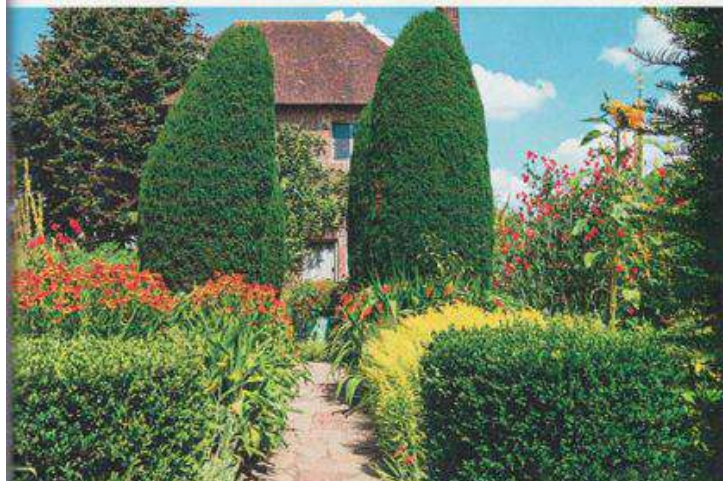
Atvērts apskatei: šajā
sezonā vasarā dārzs
atvērts no 25. marta
līdz 27. oktobrim katru
dienu no pulksten
9 līdz 18, ziemas
sezonā no 28. oktobra
līdz 30. martam katru
dienu no pulksten
9 līdz 16.30.

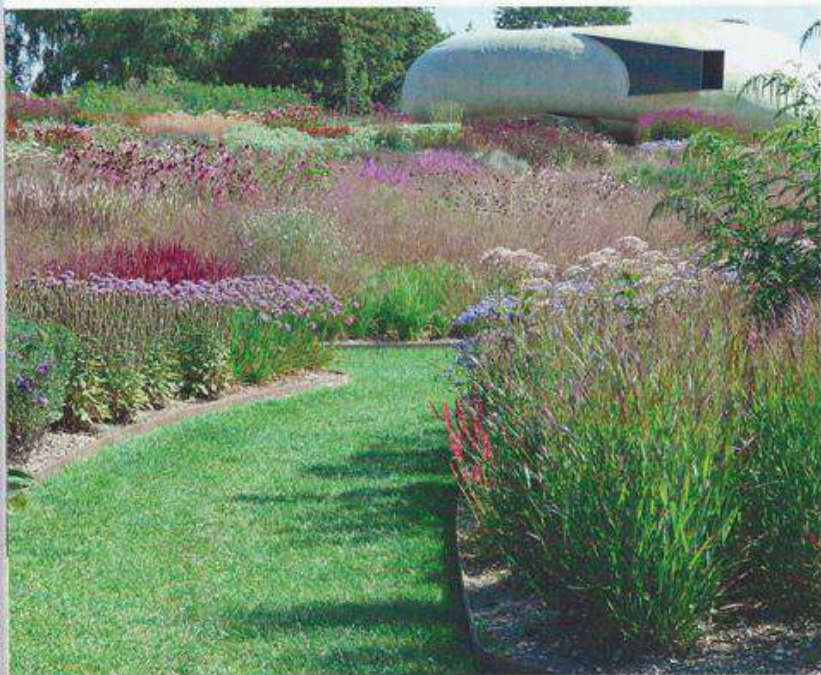
Ieejas maksa: lai
viesotos dārzā, jāklūst
par *Newt in Somerset*
kluba biedru, kas dod
iespēju baudīt arī citus
vietas labumus. Kā to
izdarīt, informācija atro-
dama interneta vietnē.
Maksa par biedra
statusa iegūšanu – no
80 mārciņām vienai
personai. Bērni un
pusaudži līdz 16 gadu
vecumam drīkst vieso-
ties, neregistrējoties
biedru klubā, ja vien
ceļo kopā ar kādu, kurš
ir biedrs.

Vairāk informācijas:
thenewtinsomerset.com

Milzīgs īpašums, kurš plešas 300 hektāru teritorijā un kura apskatei jāieplāno visa diena. Ņūtsomersetu iekopis kāds Dienvidāfrikas miljardieris – pirms vairākiem gadiem viņš iegādājās vecu muižu, ko pārvērtis par vērienīgu tūrisma galamērķi ar izsmalcinātu viesnīcu, spa centru, vairākiem restorāniem, milzīgu augļu dārzu, sidra darītavu un plašu, ainavisku parku. Teritorijā var apskatīt autentisku romiešu virtuves dārzu, kas saglabājies vēl no romiešu laikiem, satikt briežus un doties kilometriem garās pastaigās gar kviešu laukiem. Dārza centrālā daļa ir samērā jauna, un to papildina celiņi, strūklakas, daudzviet simboliski apspēlēts ābols un augļu dārzi špalerās. Manā vērtību skalā šī vieta ir brīnums, jo, par spīti netveramiem mērogiem, tajā iespējams izbaudīt daudzveidīgu sajūtu buketi. Kas nav mazsvarīgi, šis dārzs neatstāj vienaldzīgus arī bērnus.

Hauser and Wirth Somerset

LIELBRITĀNIJA

Nīderlandiešu ainavu dizainera Pīta Odolfa radīts dārzs, kas ieskauj privātu mākslas galeriju Somersetā, dēvēts arī par Odolfa laukiem. Mūsdienīgajā prēriju stilā veidotos stādījumus veido iespaidīgs skaits – 26 tūkstoši – augu stādu, un publiskai apskatei dārzs pirmoreiz atvērts 2014. gada jūlijā. Katru, kam tuvs Odolfa rokraksts, šī ainava – dabas un arhitektūras un mākslas kvintesence – pozitīvi satricinās. Krāsu un faktūru pārejas plašajās dobēs atgādina otu triepienus, radot iespaidu, ka augus harmoniskās pārejās sagrupējusi pati māte daba. Purpursarkanos, rozā, zilos un rūsas toņos izraibinātās ziemciešu plavas nomierina graudzāļu klājieni un gaisīgums. Vislielāko baudu šis dārzs sagādās, ja klātienē to raudzīs augstā un

septembrī, kad daudzgadīgie augi sasnieguši pilnbriedu, dažviet apjomā slejoties pat cilvēka augumā.

NODERĪGI

Adrese:

Durslade Farm,
Dropping Ln, Bruton
BA10 0NL, United
Kingdom

Atvērts apskatei: šajā sezonā dārzs pieejams apskatei no trešdienas līdz svētdienai no pulksten 10 līdz 17. Dārza apskatei jāreķinās vismaz ar 3-4 stundām.

leejas maksa: ieeja dārzā un galerijā ir bez maksas, taču īpašnieki aicina apmeklētājus ziedot vietējām labdarības organizācijām, piemēram, 2023. un 2024. gadā Hauser and Wirth sadarbības partneris ir Bruton Community Library. Grupu apmeklējumiem jāpiesakās vismaz trīs nedēļas iepriekš.

Vairāk informācijas:
hauserwirth.com

The Barn Garden

LIELBRITĀNIJA

Šis ir dārzs, kurā man pašam vēl nav sanācis viesoties, bet esmu *izstaigājis* to neskaitāmās grāmatās un ļoti alkstu tajā nokļūt. Tas pieder slavenajam dārzu dizaineram Tomam Stjuartam-Smitam un viņa sievai Sju Stjuartei-Smitai, psihiatrei un psihoterapeitei, kuras grāmata *Rūpīgi kopts prāts* nule iznākusi arī latviešu valodā. Līdzās savam daudzu gadu garumā iekoptajam dārzam Toms kopā ar ģimeni izveidojis Orchard Plant Library – tādu kā augu bibliotēku, kas radīta pilnīgi tukšā vietā un kalpo par mācību materiālu, lai dabā iepazītu augu fenomenālo daudzveidību, vienlaikus sniedzot vizuālu baudu. Liekot lietā savu aizrautību ar dārzu, Toms un Sju aizsākuši arī bezpeļņas iniciatīvu *The Serge Hill Project*, kuras mērķis ir prezentēt ideju, ka dārzkopība var sniegt terapeitisku un dziedniecisku efektu.

Dvēseliski dziednieciska varētu izvērsties arī pēcpusdiena Toma un Sju aizrautīgajā kompānijā.

NODERĪGI

Adrese:

Featherbed Lane, Serge Hill Lane, Bedmond, Hertfordshire WD5 0RZ, United Kingdom

Atvērts apskatei:

The Barn Garden un Orchard Plant Library publiskai apskatei pieejami no aprīļa līdz oktobrim katra mēneša pirmajā otrdienā no pulksten 10 līdz 13.

leejas maksa:

cena vienai personai – 30 mārciņas (ieejas biļete savlaicīgi jāiegādājas vietnē eventbrite.co.uk). Visi no biļešu cenām gūtie ieņēmumi tiek novirzīti projektam *The Serge Hill Project*.

Vairāk informācijas:

sergehillproject.co.uk

Vlinderhof

NĪDERLANDE

Tulkojumā no holandiešu valodas *vlinder* nozīmē *taurenis*, tāpēc šo vietu, kas iemājojusi *Maxima* parkā, mēdz dēvēt arī par tauriņu parku. Vlinderhofa ir plašā teritorijā veidoti nīderlandiešu dārzu dizainera Pīta Odolfa stādījumi, kuros visā krāšņumā atklājas mūsdienu dārzu mākslas tendences. Ideālais laiks, lai viesotos šāda veida dārzos, ir augusts un septembris, jo tas ir ziemciešu un krāšņumzāju pilnbriedis. Īpašais – parka mājaslapā pieejams digitalizēts Pīta Odolfa radītais dārza plāns, uz kuru uzklikšķinot tuvplānā var

iepazīt dobēs augošo augu nosaukumus. Tas nozīmē, ka, atvedot iedvesmu mājās, to nebūs grūti likt lietā savā dārzā, ieviešot tajā *tauriņu* parka vēsmas.

NODERĪGI

Adrese:
Alendorperweg 51,
3451 GL Vleuten,
The Netherlands

Atvērts apskatei:
365 dienas gadā
no saullēkta līdz
saulrietam

Vairāk informācijas:
vlinderhof.com

LABS PADOMS

Daudzās valstīs ir vietas, kurās apkopoti nozīmīgākie apskates objekti un dārzu kustības, kas sadalītas pa reģioniem un pilsētām. Piemēram, Lielbritānijā uzticams avots, kur meklēt ar dārzu saistītus tūrisma galamērķus, ir *National Trust*. ■

JAUNUMS

KIKKOMAN®

SEZAMA MĒRCE

Šī krēmīgās konsistences mērce pievienos bagātīgu sezama sēklu garšu jebkuram ēdienam!

- **Viegli pielietojama** mērce, kura papildinās ēdienu ar krēmīgi riekstainu garšu.
- **Perfekti sabalansēta** salda, sāļa un skāba garša.
- Vislabāk šī mērce būs piemērota salātiem – gan zaļajiem lapu salātiem ar garnelēm, gan pupiņu salātiem ar kūpinātu vistu.
- Kikkoman Sezama mērce būs lieliska arī **poke bļodās, burgeros, sendvičos, ar nūdelēm** un kā **uzkodu mērce!**

VAIRĀK INFORMĀCIJAS MEKLĒ

www.kikkoman.eu
www.cesars.lv